

Pormestarimalli – luottamuksen rakentaminen ja poliittinen johtajuus

VIIKON VIERAS



Jaakko Pitkänen

Kirjoittaja on yhteiskunnan kehitystä seuraava eläkeläinen Toiviosta

MIKSI pormestarimalli näyttää juurtuvan hitaasti Suomeen?

Meillä kunnallishallinto on erilainen kuin maissa, joissa malli on käytössä. Näissä maissa hallinnon perinne korostaa poliittisen johtajuuden sitomista henkilöön, kun taas meillä historia on pakottanut eri mieltä olevat ihmiset yhteistyöhön.

Päätöksenteko kunnissa on riippuvainen eri toimijoiden keskinäisestä vuorovaikutuksesta.

Voidaan olettaa, että politiikkaa vieroksutaan, koska politiikka on menettänyt kosketuksensa suomalaisiin. Tämä vieroksunta ei välttämättä vähene asettamalla pormestari ohjaamaan kunnan toimintaa.

JOTTA kansalaisista ei tulisi poliittisen näytelmän katselejoita, yhteisöllisiä asioita on käsiteltävä kunnassa monella

eri areenalla, ei yksinomaan kuntaorganisaatiossa.

Yhteisönä kansalaiset ovat perinteisesti oppineet kohtaamaan toisensa, esittämään toisilleen vaatimuksia ja muodostamaan niistä kokonaisvaltaisia näkemyksiä. Jos politiikka nähdään kunnallista päätösprosessia huomattavasti laajempuna yhteisöllisenä asiana, huomataan, että pormestarimallilla politiikan uudistamisessa on rajansa.

Pormestarimallin myötä on myös hyvä miettiä, kuinka eri toimijat voivat edistää yhteistyötään kunnallisessa päätöksenteossa.

KUNNALLISHALLINNON erityispiirre Suomessa on eri hallinnonalojen ammatillisuus. Näitä aloja johtavat yleensä koulutetut ja kokeneet ammatilliset, asioiden johtajat. Kun pormestari on poliittikan ammatillinen, johtavat viranhaltijat saattavat nähdä

mahdollisuuden käyttää tilanetta hyväkseen omasta näkökulmastaan.

Tulevaisuuden kunnassa kunnan virkakoneisto luottamushenkilöineen on kuntalaisen palvelija. Luottamussovimus ja -suhde syntyy vain, jos kuntalainen saa valtuutamaltaan henkilöltä vastauksen häntä vaivaavaan kysymykseen.

Johtavilla viranhaltijoilla, mutta aivan erityisesti pormestarilla on oltava ihmisten johtamisen taito. Muun muassa johtajan tunteet kuten suuttumus tai hämmästyminen ovat inhimillisiä, mutta viestivät usein johtamistaidon puutteista.

JOITAKIN luottamuksen rakentamisen ja poliittisen johtajuuden periaatteita:

Rehelliisyys, arvostus ja kunnioitus ovat ihmisten välisten sanattomien sopimusten ja luottamuksen perusta,

joka ohjaa kaikkea ihmisten välistä toimintaa.

Luottamus on yksittäisen ihmisen vastaus hänelle osoitettuun arvostukseen ja kunnioitukseen. Epäluottamus on vastaus ylimielisyyteen ja ylemmyyden tunteeseen.

Johtamisen tehtävä on luoda jatkuvuuden edellytykset, vaikka toimintaympäristö muuttuu nopeassa tahdissa. Johtamisen on oltava johdonmukaista ja avointa.

Hyvää johtamista tarvitaan, jotta yhteisön luottamuskulttuuri vahvistuu ja luottamus voimistuu. On hallittava toimintaympäristön muuttumisen nopeus ja ihmismielen muuttumisen hitaus.

Poliittinen johtaja edistää vuorovaikutusta ja kunnallisen toiminnan avoimuutta sekä kunnallista demokratiaa antamalla kasvot toiminnalle ja päätöksenteolle.

POLIITTISTA toimintaa ja de-

mokraattista järjestelmää on syytä arvioida rinnakkain.

Puolueiden tärkeä rooli on kehittää kuntakohtaisia käytäntöjä poliittiselle keskustelulle ja osallistumiselle.

Yhteisöllisyys kansalaisyhteiskunnassa syntyy yhteistyöstä verkostoissa kuntalaisten, muiden kuntien ja sidosryhmien kanssa.

On tärkeää, että kunnassa kehityksen ja suunnittelun painopiste on asioiden valmistelussa, jolloin on vahvistettava eri toimijoiden ja sidosryhmien välistä yhteistyötä, paikallista olosuhteiden tuntemusta ja kuntastrategiaan pohjautuvia linjauksia.

Viikon vieras -palstalle voi osoittaa kirjoituksia os. Pirkkalainen, Suupantie 2 A 10, 33960 Pirkkala, sähköposti: toimitus@pirkkalainen.com